

Handläggare
Maria Stigle
Telefon: 08-508 09 062
Leila Massih
Telefon: 08-508 09 306

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Trafikförändringar i SL-trafiken 2015/2016 – svar på remiss från trafikförvaltningen Stockholms läns landsting

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Johanna Engman
stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Norrmalms stadsdelsnämnd har fått trafikförvaltningens förslag på trafikförändringar i SL-trafiken 2015/2016 på remiss från kommunstyrelsen. Förslaget innehåller möjliga trafikförändringar, men även eventuella reduceringar i trafiken och omfördelningar.

Enligt förvaltningen behöver kollektivtrafiken utvecklas i takt med att Stockholm växer och kollektivtrafiknätet behöver vara tillgängligt för alla som besöker, bor och arbetar i staden. En väl genomtänkt och strukturerad utformning och planering av kollektivtrafiken är en grundläggande förutsättning för att nå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet om att Stockholm är en tillgänglig stad för alla, samt att transporter i Stockholm är hållbara.

Förvaltningen anser att det är av stor vikt att framkomligheten för funktionsnedsatta tas i beaktande, t.ex. när förflyttningar- eller ombyggnation av hållplatser sker, samt när tidtabeller uppdateras.

Bakgrund

Trafikförvaltningen i Stockholms läns landsting eftersträvar en god dialog med kommunerna om kollektivtrafiken i länet. Som en del av dialogen skickar trafikförvaltningen i början av året en bruttolista med möjliga trafikförändringar till berörda kommuner för yttrande. Trafikförändringarna kan sedan införas i december samma år.

Norrmalms stadsdelsnämnd har nu fått trafikförvaltningens förslag på trafikförändringar i SL-trafiken 2015/2016 på remiss från kommunstyrelsen, för yttrande senast den 27 mars 2015.

Trafiknämnden i Stockholms stad besvarade i februari 2015 en remiss från trafikförvaltningen avseende Keolis förslag till nytt busslinjenät i innerstaden 2015. Dessa busslinjeförändringar är tänkta att börja gälla från juni 2015. På grund av för kort remisstid hade trafikkontoret inte möjlighet att samråda med berörda stadsdelsförvaltningar, utan beredde remissen enbart internt. Förslaget innehöll stora förändringar med ändrade linjenummer och linjesträckningar samt nya busslinjer. Denna remiss avser inte dessa linjeförändringar, men förvaltningen väljer ändå att ge korta kommentarer kring del av Keolis redan samrådda förslag.

Ärendet

Trafikförvaltningens förslag till trafikförändringar i SL-trafiken avser linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid. Förslagen har tagits fram i nära samarbete med trafikentreprenörerna och bygger bl.a. på kommunernas bebyggelseplaner, resandestatistik och även inkomna förslag från resenärer. Påverkande faktorer är även de konsekvenser en förändrad trängselskatt kan få på ökat resande med kollektivtrafiken. Utökade och breddade trängselskatter ska införas 1 januari 2016.

Trafikförvaltningen efterfrågar synpunkter på både trafikförändringarna och på hur de bör prioriteras, samt förslag på eventuella neddragningar eller omprioriteringar som kan göras i SL-trafiken.

Utgångspunkten är att trafikförändringarna ska träda i kraft i december 2015 men avsteg från detta kan förekomma. Flera av förslagen är beskrivna på en översiktlig nivå och behöver utredas grundligare vad gäller kostnader samt konsekvenser innan beslut kan tas om att genomföra dem.

Nedan följer ett utdrag av de förändringar som föreslås, med fokus på trafik som berör Norrmalms stadsdelsområde.

Tunnelbana

Inga trafikpåverkande arbeten planeras. På Blå linje planeras fler tåg och fler avgångar.

Inom ramen för ”Program Citybanan” kan tunnelbanetrafiken komma att påverkas enligt följande:

Odenplan

Entrébyggnaden för Odenplan beräknas bli klar i början av maj 2015. Det innebär att resenärerna får två ingångar och rulltrappor till stationen.

Centralstationen

Stationshus OP6, det stora huset mittemot centralstationen, kan komma att öppnas för resenärer till tunnelbanan under första kvartalet 2016.

Gröna, Röda och Blå linjen

Trafikförvaltningen ska studera möjligheten att förlänga sträckningen för en del av de tåg på Gröna linjen som vänder vid Åkeshov respektive Alvik.

Trafikförvaltningen ska studera möjligheten att sätta in enstaka ytterligare avgångar under högtrafik på både Röda och Gröna linjen.

Möjligheten att sätta in ytterligare ett tågomlopp på Blå linjen ska studeras.

Pendeltåg

Inga större förändringar planeras för pendeltågstrafiken. Trafiken kan komma att påverkas av större banarbeten på grenen mot Västerhaninge – Nynäshamn, samt på Mäljarbanan. Även någon justering av avgångstider kan inträffa med anledning av banarbeten och övrig trafik.

Pendelbåt

Trafikförvaltningen planerar att sjösätta tre nya pendelbåtlinjer under 2016. Norrmalms stadsdelsnämnd berörs av Riddarfjärdslinjen som ska trafikera sträckan mellan Söder Mäljarstrand och Kungsholmstorg/Klara Mäljarstrand med trafikstart i januari 2016, och linjen Ekerö - Gamla Stan – Klara Mäljarstrand, med beräknad trafikstart augusti 2016.

Buss

Trafikförvaltningen föreslår att vissa busslinjer avvecklas eller avgår mer sällan på grund av lågt resande. Detta avser främst

stomlinjer mellan City och kommuncentra i ytterstaden, eller mellan City och andra kommuner. Resandestatistiken visar på att det är svårare att få många resenärer på Citylinjerna att resa *från* City än *till* City, varför vissa av dessa linjer kan minskas under vardagseftermiddagar.

Med anledning av förändringar av trängselskatten kan resandet med kollektivtrafiken komma att öka. Trafikförvaltningen bedömer att det kan leda till platsbrist på t.ex. vissa stomlinjer mellan Stockholm City och ytterområden/andra kommuner. Om detta sker ska fler avgångar sättas in eftersom linjen trafikerar motorväg.

Stomlinjer 1-4

Trafikförvaltningen har tillsammans med Stockholms stad tidigare utrett möjliga justeringar av hållplatser och hållplatslägen utmed stombusslinjerna 1-4 i Stockholms innerstad. Målet för stomlinjerna är att uppnå ett avstånd mellan hållplatserna på ca 500 meter för att kunna öka snitthastigheten och därmed förkorta restiden. Det något längre gångavståndet till stomlinjernas hållplatser bedöms enligt remissen som acceptabelt.

Stomlinje 1 Stora Essingen - Frihamnen

Trafikförvaltningen föreslår följande förändringar längst med stomlinje 1:

- Hållplats Linnégatan trafikeras inte i riktning mot Frihamnen.
- Hållplats Kungsbroplan trafikeras inte i riktning mot Frihamnen under förutsättning att hållplats Scheelegatan kan flyttas österut.
- Hållplats Fyrverkarbacken trafikeras inte i riktning mot Stora Essingen. I riktning mot Frihamnen dras den in som hållplats för linje 1, men finns kvar för övriga röda linjer.
- Hållplatserna Norrlandsgatan och Sveavägen ersätts av en nyinrättad hållplats Regeringsgatan, mellan nuvarande hållplatser. Denna förändring förutsätter att den nya hållplatsen kan inrättas.

Stomlinje 2 Sofia - Norrtull

Trafikförvaltningen föreslår följande förändringar längst med stomlinje 2:

- Hållplats Kungsträdgården, i riktning mot Norrtull, dras in för all trafik, vilket möjliggör att hållplats Kungsträdgårdsgatan kan byggas om för bättre framkomlighet.
- Hållplats Frejgatan dras in i båda riktningar.

Stomlinje 3 Karolinska sjukhuset - Södersjukhuset

Trafikförvaltningen föreslår följande förändringar längst med stomlinje 3:

- Hållplats Riddarhustorget utgår som hållplats för linje 3, men finns kvar för övriga röda linjer.
- Hållplats Kungsholmstorg trafikeras inte i någon riktning, och ny hållplats Landstingshuset inrättas i så fall västerut.
- Hållplatserna Polhemsgatan och Rödabergsgatan utgår som hållplatser för linje 3, men finns kvar för övriga röda linjer.
- Hållplats Fridhemsplan, i riktning mot Karolinska sjukhuset, utgår som hållplats för all trafik, vilket sker i samband med ombyggnation av Fridhemsplans hållplats på Drottningholmsvägen.

Stomlinje 4 Radiohuset - Gullmarsplan

Trafikförvaltningen föreslår följande förändringar längst med stomlinje 4:

- Hållplats Banérgatan trafikeras inte i någon riktning. Linje 76 fortsätter dock att trafikera hållplatsen.
- Hållplats Östra station i riktning mot Gullmarsplan flyttas fram till efter korsningen Drottning Kristinas väg. Nuvarande hållplats skulle användas enbart av ersättningstrafik.
- Hållplats Fridhemsplan flyttas till Drottningholmsvägen. I samband med detta försvinner hållplats Fridhemsplan på S:t Eriksplan för linje 3.

*Linje 411C – Stockholm C – Skuru skola**Linje 445C – Stockholm C – Östra Orminge**Linje 446 C Stockholm C – Västra Orminge*

Trafikförvaltningen överväger en ökning av linje 411C från 20-minuterstrafik till 10-minuters trafik under morgonrusningen mot Cityterminalen. Förändringsförslaget är ett sätt att locka fler resenärer till Cityterminalen istället för till Slussen. Då resandestatistiken visar på att det är fortsatt svårare att få många resenärer på Citylinjerna att resa *från* City än *till* City, föreslår trafikförvaltningen att minska avgångarna med dessa tre linjer under vardagseftermiddagar. Alternativt kan linje 446C helt tas bort på eftermiddagarna från City.

Linje 443C – Stockholm C – Nacka Strand

Trafikförvaltningen överväger möjligheten att låta linjen få ett nytt stopp och stanna vid Vikdalsvägen (i Nacka). Hållplatsen skulle enbart tillåta avstigning i riktning mot Nacka och påstigning i riktning mot Cityterminalen. Förändringen skulle möjliggöra direkta resor mellan Cityterminalen och Nacka Forum, främst på morgonen. Kvartrafiken kan dock komma att minskas till 20-minuterstrafik, och de sista avgångarna tas bort, på grund av lågt resandeantal.

*Linje 480C – Stockholm C – Mölnvik**Linje 492C – Stockholm C – Hemmesta*

Då resandestatistiken visar på att det är fortsatt svårare att få många resenärer på Citylinjerna att resa *från* City än *till* City, överväger trafikförvaltningen möjligheten att minska avgångarna på linjen 480C under vardagseftermiddagar och låta några avgångar utgå eller flyttas från linje 492C.

Linje 516 – Viby (Sollentuna) – Sergels torg

Trafikförvaltningen föreslår att ändra körvägen i City till att gå via Karolinska sjukhuset och vidare till Odenplan, istället för via Sveavägen till Sergels torg.

Linje 561 – Jakobsbergs station – Karolinska sjukhuset

Trafikförvaltningen föreslår att linjen återgår till sträckningen Jakobsberg – Haga södra – Sergels torg, via Sveavägen, istället för till Karolinska sjukhuset. Trafikförvaltningen avser att se över möjliga omprioriteringar av befintlig kostnadsram för att eventuellt genomföra förslaget. Översynen ska göras tillsammans med kommunen.

Linje 565X– Cityterminalen - Johanneslund

Trafikförvaltningen föreslår att linjen trafikeras till och från Infra City även under sommartidtabell, samt att linjen förlängs till och från Järva Krog under vardagar med normaltidtabell.

Linje 565– Brunnsby vik – Sergels torg

Trafikförvaltningen föreslår att linjen byter slutdestination från Brunnsvik till Skälby (industriområde i Järfälla kommun).

Nattlinje 591 Stockholm C – Livgardet/Råby

Trafikförvaltningen avser att i samarbete med berörd kommun göra en översyn av nattlinje 591 för att undersöka möjligheterna att minska restiderna på linjen. Eventuella förändringar avser förkortning av linjesträckan inom Upplands-Bro Kommun.

Linje 607 Danderyds sjukhus – Sollentuna station – Karolinska sjukhuset och linje 526 Edsberg – Sergels torg

Linje 607 är idag lång och störningskänslig och av den anledningen föreslår trafikverket att linjen ska kortas av till att endast trafikera sträckan Sollentuna station – Danderyds sjukhus. Motsvarande sträcka tas enligt förslaget istället över av linje 526. Alla avgångar på linje 526, förutom några under morgonrusningen, förlängs även till Odenplan.

Nytt nummer för gamla 526 blir 526X och linjens körväg i City ändras till att gå via Karolinska sjukhuset och vidare till Odenplan, istället för via Sveavägen till Sergels torg. Förslaget ska utredas vidare.

Linje 624C – Stockholm - Åkersberga

På grund av lågt resande på linjen föreslår trafikförvaltningen att linjen ska utgå och istället ersättas med tätare turer på linje 624 (Danderyds sjukhus – Åkersberga). Trafikförvaltningen bedömer att det skulle ge en jämnare belastning på linjen, och tunnelbanan trafikeras inte med parallell trafik. Förslaget behöver dock analyseras vidare med avseende på de planerade förändringarna av trängselskatten.

*Linje 670 – Stomlinje Stockholm – Vaxholm och**Linje 676 – Stomlinje Stockholm - Norrtälje*

Förändring av trängselskatten kan komma att innebära risk för att antalet sittplatser inte räcker till för alla resande. Fler avgångar kommer att sättas in om detta sker, eftersom linjen trafikeras motorväg.

Linje 809C Stockholm C – Svarbäcken

Linje 812 Stockholm C – Tyresö Centrum

Linje 813 Stockholm C – Nyfors

Trafikförvaltningen föreslår att turtätheten ska minska på linjerna från 4- till 5-minuters trafik under morgonen, och från 12- till 14-minuters trafik under eftermiddagen, på grund av ökad fordonskapacitet. Linjerna 812 och 813 kan även komma att få ett suffix och byta namn till 812C, respektive 813C för att förtydliga att linjerna kör till och från Stockholm City.

Linje 818 Stockholm C – Brandbergen

Trafikförvaltningen föreslår att bussen ska stanna i båda riktningar vid hållplats Norra Sköndal. Detta skulle avlasta övriga linjer till och från Stockholm City samt utgöra ett komplement till ett antal andra busslinjer. Linjen kan också komma att få ett suffix och byta namn till 818C för att förtydliga att linjen kör till och från Stockholm City.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden tillsammans med administrativa avdelningen på Norrmalms stadsdelsförvaltning. På grund av den korta remisstiden har det inte funnits möjlighet att samråda med avdelningarna för förskola och fritid, eller äldre- och socialtjänstavdelningen. Rådet för funktionshinderfrågor vid Norrmalms stadsdelnämnd har lämnat generella synpunkter avseende tillgänglighet i SL-trafiken.

Förvaltningens synpunkter

Kollektivtrafiken behöver utvecklas i takt med att Stockholm växer, både strukturellt med t.ex. nya stadsdelen Hagastaden, och demografiskt med en snabbt ökande befolkning. En väl fungerande och tillgänglig kollektivtrafik är en grundläggande förutsättning i stadens arbete för ett klimatsmart Stockholm med hållbara transporter, samt för ett demokratiskt hållbart Stockholm, tillgänglig för alla.

Förvaltning understryker vikten av att framkomligheten för funktionsnedsatta tas i beaktan när förflyttningar- eller ombyggnation av hållplatser sker, samt när tidtabeller uppdateras. Andra viktiga aspekter avseende tillgänglighet för funktionsnedsatta är bland annat tillgänglighet vid av- och påstigning, hållplatsernas utformning och placering samt transportmedlets tillgänglighet.

Trafikförvaltningen föreslår att två stycken busslinjer omdirigeras via Karolinska sjukhuset till Odenplan istället för till Sergels Torg

via Sveavägen. En busslinje förlängs även från Karolinska sjukhuset till Odenplan. Förvaltning anser att det är positivt att avlasta Sveavägen och Sergels Torg men vill betona vikten av planering vid Odenplan för god tillgänglighet för resenärer och övriga trafikslag som cyklar och gående, med särskild beaktan av tydlighet och orienterbarhet i kollektivtrafikmiljön. Ett ökat tryck/inflöde av resenärer till och från station Odenplan kan innebära försämrad framkomlighet för både resenärer och trafik, samt ökad störning för boende runt Odenplan.

Trafikslaget båtpendling är ett välkommet tillägg i kollektivtrafikmiljön. Det nya trafikslaget behöver följas upp ur ett tillgänglighetsperspektiv, främst avseende angöring och säkerhet för rullstolsburna och personer med synnedsättning.

Förvaltningen vill kommentera Keolis förslag om att ta bort busslinje 40 och är kritisk till att station Stora Skuggan försvinner. I Stora Skuggan finns 88 kolonilotter och en mycket välbesökt 4H-gård som bland annat bedriver en verksamhet för barn och unga med funktionshinder samt tar emot förskolegrupper. Stadsdelsnämnden driver en uppskattad förskoleverksamhet i området med utgångspunkt från en förskola vid Odenplan. Förskolebarnen med personal åker måndag till fredag mellan Odenplan och Stora skuggan med buss 40. Genom att stationen tas bort försämras tillgängligheten till området avsevärt och förskolans möjlighet att bedriva sin uteverksamhet i Stora Skuggan påverkas mycket negativt. Förvaltningen anser att Keolis och Trafikförvaltningen bör prioritera hållplats Stora Skuggan.

Avslutningsvis vill förvaltningen understryka att Keolis förslag på busslinjeförändringar i innerstaden borde ha samrått bredare inom Stockholms stad och även med allmänheten. Enligt förvaltningen behöver Keolis förslag slutgiltigt förankras med Stockholms stad i syfte att säkerställa att eventuella infrastrukturbehov har tillgodosetts samt att ytterligare punkter beaktas.

Bilaga

1. Trafikförvaltningens remiss inför trafikförändringar i SL-trafiken 2015/2016 (T16)
2. Årshjul för trafikförändringar.
3. Trafikkontorets yttrande E22 Nytt linjenät 2015
4. Yttrande från vice ordförande i Norrmalms funktionshinderråd.

Keolis förslag E22 Nytt linjenät 2015
Keolis konsekvensanalys E22 Nytt linjenät 2015
Trafikförvaltningens yttrande E22 Nytt linjenät 2015
Lidingös yttrande E22 Nytt linjenät 2015